

RECUNOAȘTEREA INCIDENTALĂ A UNEI SENTINȚE STRĂINE DE ADAPTARE A UNEI PEDEPSE APLICATE DE O INSTANȚĂ ROMÂNĂ. DISCUȚII PE MARGINEA UNEI DECIZII RECENTE A CURȚII DE APEL TIMIȘOARA

Av. Adrian STAN

Abstract

A case with implications for European judicial cooperation in criminal matters, recently pending before Timișoara Court of Appeal, has generated some discussions regarding the application of criminal law to an atypical situation. The purpose of the case was the recognition of foreign custodial sentences in order to merge and deduct the deprivation imposed by a foreign state.

The situation was special because the foreign decision whose recognition was in question was not an original one, but it was the result of the adaptation by the foreign state, after the transfer of its execution abroad, the initial punishment being applied by the Romanian courts. We tried to comment the case and to expose both opinions, observing relevant european legal framework.

The problems were:

- whether the Romanian court has the possibility to recognize in order to merge a foreign custodial decision of adaptation a decision pronounced by a Romanian court, or it will recognize it only in order to deduct the prison term already executed;

- if so, the penalty to be taken into account in the merge operation is the initial penalty, for which the Romanian court has issued the execution warrant, or it will be the prison adapted by the foreign state, the latter becoming, by adaptation, the „final punishment”, and the first one can no longer be „reactivated”.

Keywords: *recognition of custodial decisions, adapting the sentence, deduct of deprivation, Framework Decision.*

1. Aspecte preliminare

O cauză cu implicații în privința cooperării judiciare europene în materie penală, aflată recent pe rolul Curții de Apel Timișoara în calea de atac a

contestației¹, a generat discuții aprinse cu privire la aplicarea legii penale unei situații atipice. Dosarul a avut ca obiect recunoașterea hotărârilor judecătorești străine în vederea contopirii și deducerii pedepsei aplicate de un stat străin.

Situația a fost una aparte, pentru că pedeapsa străină a cărei recunoaștere s-a pus în discuție nu a fost una cu caracter original, ci ea a fost la rândul ei rezultatul adaptării de către statul străin, după transferul executării acesteia în străinătate, pedeapsa inițială fiind aplicată de instanțele române.

Mai exact, după ce instanța română a condamnat persoana în cauză la o pedeapsă de 7 ani închisoare (pentru fapte comise în Austria), a fost emis mandatul de executare. Condamnatul a fost depistat pe teritoriul statului austriac. Autoritățile austriece, observând legăturile persoanei cu acest stat, nu au dispus extrădarea în România, preluând executarea pedepsei și adaptând-o potrivit legii naționale, printr-o procedură specială, la 5 ani închisoare.

În paralel cu aceste proceduri, pentru o faptă concurentă, comisă în timpul judecății celui dintâi dosar, aceeași persoană a mai fost condamnată în Austria la o altă pedeapsă privativă de libertate (5 ani și 8 luni închisoare).

De punctat că, potrivit specificului legislativ al statului austriac, contopirea pedepselor efectuându-se doar în cazuri de excepție, cele două pedepse nu au fost contopite, urmând a fi executate succesiv², prima urmând a fi executată pedeapsa de 5 ani închisoare.

În apropierea finalului executării primei pedepse, condamnatul solicită, prin procedura specială prevăzută de legile privind cooperarea în materie penală și transferul persoanelor condamnate, transferul în România pentru executarea pedepsei emisă de statul austriac pentru cea de-a doua faptă (5 ani și 8 luni închisoare). Urmare a admitterii transferului de către Curtea de Apel Timișoara (pe a cărei rază teritorială condamnatul locuise înainte de mutarea în Austria), persoana este transferată în România.

Condamnatul este însă pus în România în fața executării integrale a mandatului de executare a pedepsei de 5 ani și 8 luni, deși pedeapsa pentru fapta concurentă fusese executată integral.

Dacă privitor la posibilitatea recunoașterii incidentale a hotărârii străine, aceasta este acceptată a se efectua pe cale accesorie, în dosarul cu obiect contopirea

¹ Soluționată prin d.p. 53 din 30 martie 2020, nepublicată.

² Potrivit art. 31 Cod penal austriac, „persoana care a fost deja condamnată la o pedeapsă și care este condamnată pentru o altă faptă care ar fi trebuit judecată după săvârșirea ei în cadrul procesului anterior, va fi condamnată la o pedeapsă suplimentară. Aceasta nu va putea depăși limita maximă a pedepsei prevăzute pentru fapta dedusă acum judecății. Suma pedepselor nu poate depăși pedeapsa care ar fi admisibilă conform criteriilor de individualizare judiciară a pedepsei în cazul concursului de infracțiuni și conform cumulării valorilor și quantumurilor prejudiciilor”, accesat la <http://codex.penal.just.ro/laws/Cod-Penal-Austria-RO.html>.

unor pedepse aplicate pentru fapte concurente³, discuțiile contradictorii au purtat asupra obiectului cererii de recunoaștere a hotărârii străine.

Astfel, s-a pus în discuție:

- *dacă statul român mai are posibilitatea de a recunoaște în vederea contopirii o hotărâre străină dată în adaptarea unei pedepse pronunțată de o instanță română sau o va recunoaște doar în vederea deducerii pedepsei deja executate;*
- *dacă, în caz afirmativ, pedeapsa ce se va avea în vedere la efectuarea operațiunii de contopire este pedeapsa inițială, pentru care instanța de executare română a emis mandatul de executare a pedepsei, sau este pedeapsa adaptată de statul străin, aceasta din urmă devenind, prin adaptare, pedeapsa finală, cea dintâi nemaiputând fi „reactivată”.*

2. Pedeapsa pentru executarea căreia condamnatul a fost transferat

Prin Sentința nr. 30 Hv 73/15h-400 a Tribunalului de Land Salzburg, reformată parțial și rămasă definitivă, la data de 20.12.2016, prin Decizia nr. 7 Bs191/16m a Curții de Apel Linz, s-a dispus condamnarea la pedeapsa de 2.065 zile de închisoare (5 ani și 8 luni).

Prin Sentința penală nr. 190 din 20.06.2019 pronunțată în dosarul Curții de Apel Timișoara, instanța a admis sesizarea Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Timișoara și a dispus următoarele:

- a) *în baza art. 141 alin. 6 lit. a) din Legea nr. 302/2004, executarea în România a pedepsei de 2065 zile închisoare;*
- b) *recunoașterea sentinței nr. 30 Hv 73/15h-400 a Tribunalului de Land Salzburg din data de 12.04.2016, reformată parțial și rămasă definitivă la data de 20.12.2016, prin decizia nr. 7 Bs 191/16m a Curții de Apel Linz;*
- c) *transferarea într-un penitenciar din România a persoanei condamnate în vederea executării pedepsei aplicate prin Sentința penală mai sus-menționată, astfel cum a fost modificată;*
- d) *constatarea că persoana condamnată nu a executat nicio zi din pedeapsă, conform calculului efectuat la 14.01.2019;*
- e) *dispunerea emiterii unui mandat de executare a pedepsei, la data rămânerii definitive a prezentei sentințe;*

³ Prin Decizia HP nr. 1/2018, publicată în Monitorul Oficial nr. 239 din 19 martie 2018, Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit că „Cererea de recunoaștere a unei hotărâri de condamnare la pedeapsa închisorii pronunțată de o instanță străină, formulată de persoana condamnată, aflată în România, în vederea contopirii cu pedepse aplicate de instanțele române și deducerii duratei executate în străinătate, este o cerere incidentală de competența instanței investite cu soluționarea cererii de contopire.”

În noiembrie 2019, condamnatul a fost transferat într-un penitenciar din România (Penitenciarul Arad), urmând a executa cuantumul rămas de executat din pedeapsa de 2.065 zile (5 ani și 8 luni) închisoare.

3. Pedeapsa a cărei recunoaștere s-a solicitat pe cale incidentală

Prin Sentința penală nr. 125/11.04.2012 pronunțată de Tribunalul Timiș inculpatul a fost condamnat la pedeapsa închisorii de 7 ani.

Prin Sentința nr. 24B1 27/14t pronunțată de Landesgericht Wels, instanța austriacă a dispus următoarele:

a) *preluarea punerii în executare a pedepsei privative de libertate dispusă împotriva condamnatului prin sentința penală nr. 125/11.04.2012 a Tribunalului Timiș;*

b) *prin luarea în considerare a pedepsei dispuse în statul care a dat sentința, România, pedeapsa privativă de libertate care va fi de ispășit în Austria va fi stabilită pe 5 ani, iar arestul din data de 18.03.2014, orele 13:15, până la data de 22.04.2014, orele 12:00, va fi dedus din pedeapsa privativă de libertate.*

Executarea acestei pedepse adaptate la 5 ani închisoare a început la 18.03.2014 (data arestării în statul austriac) și a fost executată la zi în 18.03.2019. Ulterior acestei ultime date, condamnatul a început executarea celeilalte pedepse, anume aceea de 5 ani și 8 luni, din momentul în care a fost transferat în România.

4. Soluția primei instanțe investită cu contopirea pedepselor și recunoașterea pedepsei străine

Instanța competentă material, de pe raza locului de detenție în care condamnatul a fost transferat (Tribunalul Arad), a dispus:

- „în baza art. 585 alin. (1) lit. a) Cod procedură penală, cu aplicarea art. 5 Cod penal, admiterea cererii de contopire a pedepselor și de recunoaștere a hotărârilor străine;

- recunoașterea pe cale incidentală în România, Sentința, nr. 24B1 27/14t, a Landesgericht Wels Republica Austria, din data de 22.04.2014, cu privire la contestator, prin care a fost condamnat la o pedeapsa de 5 ani închisoare.

Constatarea că infracțiunile pentru care a fost condamnat contestatorul, prin Sentința nr. 30 Hv 73/15h-400 a Tribunalului de Land Salzburg, din data de 12.04.2016, reformată parțial și rămasă definitivă la data de 20.12.2016, prin Decizia nr. 7 Bs 191/16m a Curții de Apel Linz, la pedeapsa de 5 ani și 8 luni închisoare (2.065 zile), recunoscută în România prin Sentința penală nr. 190, din 20.06.2019, a Curții de Apel Timișoara, definitivă la data de 09.07.2019, sunt concurente cu infracțiunile pentru care a fost condamnat acesta prin Sentința penală nr. 125, din 11.04.2012, a Tribunalului Timiș, recunoscută în Austria și adaptată la 5 ani închisoare.

- în temeiul art. 36 alin. (2) din Codul penal 1968, cu aplicarea art. 5 Cod penal din Codul penal din 1968 contopirea pedepsei de 5 ani și 8 luni închisoare (2.065 zile) stabilită prin Sentința nr. 30 Hv 73/15h-400 a Tribunalului de Land Salzburg, din data de 12.04.2016 reformată parțial și rămasă definitivă la data de 20.12.2016, prin Decizia nr. 7 Bs 191/16m a Curții de Apel Linz), recunoscută în România prin Sentința penală nr. 190, din 20.06.2019, în dosarul nr. 546/59/2019 al Curții de Apel Timișoara, definitivă la data de 09.07.2019, cu pedeapsa de 5 ani închisoare aplicată prin Sentința penală nr. 125, din 11.04.2012, a Tribunalului Timiș, recunoscută în Austria și adaptată la 5 ani închisoare, prin Sentința nr. 24B1 27/14t a, din data de 22.04.2014, în pedeapsa cea mai grea de 5 ani și 8 luni închisoare (2065 zile) pe care o sporește cu 1 an rezultând de executat o pedeapsă de 6 ani și 8 luni închisoare.

- în baza art. 36 alin. (3) din Codul penal din 1968, cu aplicarea art. 5 Cod penal din Codul penal scade din pedeapsa rezultantă de 6 ani și 8 luni închisoare durata executată în Austria până la transfer și mai apoi în România, începând cu data de 18.03.2014, la zi.

- anularea mandatului de executare a pedepsei închisorii nr. 210/PI/2019, din 09.07.2019, emis de Curtea de Apel Timișoara și emiterea unui nou mandat după rămânerea definitivă a prezentei sentințe.”

Două probleme s-au pus în discuție în calea de atac declarată de Parchet, aspect care, de altfel, a dus și la soluționarea cauzei în complet de divergență, cu opinie separată:

- *dacă statul român mai are posibilitatea de a recunoaște în vederea contopirii o hotărâre străină dată în adaptarea unei pedepse pronunțată de o instanță română sau o va recunoaște doar în vederea deducerii pedepsei deja executate;*

- *dacă, în caz afirmativ, pedeapsa ce se va avea în vedere la efectuarea operațiunii de contopire este pedeapsa inițială, pentru care instanța de executare română a emis mandatul de executare a pedepsei, sau este pedeapsa adaptată de statul străin, aceasta din urmă devenind, prin adaptare, pedeapsa finală, cea dintâi nemaiputând fi reactivată.*

5. Caracterul incidental al recunoașterii pedepsei adaptate de statul străin

Art. 147 alin. (2) din Legea nr. 302 din 2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală prevede că recunoașterea hotărârilor judecătorești străine, în vederea producerii de efecte juridice, altele decât executarea în regim de detenție a pedepsei, „se face și pe cale incidentală, în cadrul unui proces penal în curs, de către procuror, în faza de urmărire penală sau de către instanța de judecată pe rolul căreia se află cauza spre soluționare”.

Din interpretarea textelor legale cuprinse în Legea nr. 302 din 2004 rezultă că scopul urmărit prin procedura recunoașterii pe cale incidentală a hotărârilor

judecătorești străine este acela al executării de către persoana care se află pe teritoriul României a pedepsei aplicate de autoritățile judiciare străine, sau scopul deducerii perioadei executate din aceasta, cum este cazul în speța de față.

Potrivit Deciziei nr. 1 din 22.01.2018 privind Recursul în interesul legii, pronunțată de ÎCCJ, solicitarea având ca obiect constatarea existenței concursului între infracțiunile pentru care s-a dispus condamnarea prin hotărâri pronunțate de instanțe din România și hotărârile pronunțate de autoritățile judiciare străine și contopirea pedepselor, pentru ca, în final, să se deducă din pedeapsa rezultantă, inclusiv perioada de timp executată în străinătate, se încadrează, în drept, în dispozițiile art. 585 alin. (1) lit. a din C. pr. pen.

Întrucât cererea de recunoaștere a unei hotărâri judecătorești străine are în vedere producerea de efecte juridice, altele decât executarea în regim de detenție a pedepsei, respectiv contopirea și deducerea din pedeapsa rezultantă și a perioadei executate în străinătate, aceasta are caracter incidental raportat la cererea principală care vizează modificarea pedepsei. Astfel că, temeiul de drept al solicitării condamnatului a fost în mod corect stabilit.

6. Posibilitatea recunoașterii de statul emitent a unei pedepse astfel cum aceasta a fost adaptată de alt stat

Întrebarea esențială și prioritară pentru a stabili posibilitatea efectuării operațiunii de contopire, cu care a fost de fapt investită, pe cale principală, instanța de judecată, este dacă, statul român mai are posibilitatea de a recunoaște o hotărâre de adaptare a unei pedepse, pe care el însuși a pronunțat-o inițial.

Două opinii se pot contura, opinii ce au generat divergența completului instanței investită cu soluționarea contestației.

Prima este în sensul că, această recunoaștere nu este posibilă în parte (în vederea contopirii, fiind posibilă doar pentru deducerea duratei executate), fiind interzisă de dispozițiile art. 163 alin. (1) din Legea nr. 302/2004. Cea de-a doua părere are la bază lipsa unui temei legal pentru blocarea accesului la recunoașterea pe cale accesorie, cu finalitatea contopirii pedepsei adaptate de statul străin.

6.1. *Opinia în sensul imposibilității recunoașterii complete a hotărârii de adaptare și a contopirii pedepsei inițiale pronunțate de instanța română*

În sensul primei opinii, minoritare, s-a argumentat că, potrivit art. 163 alin. (1) din Legea nr. 302/2004⁴, „o hotărâre judecătorească dată în alt stat membru al Uniunii

⁴ Legea nr. 302 din 28 iunie 2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 993 din 14 decembrie 2017.

Europene nu va fi recunoscută și pusă în executare în România, chiar dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 167, atunci când:

a) persoana a fost condamnată definitiv în România pentru aceleași fapte penale. În cazul în care hotărârea judecătorească străină a fost dată și pentru alte fapte penale, instanța poate dispune recunoașterea parțială a acesteia, dacă sunt îndeplinite celelalte condiții;"

Pe cale incidentală, s-a spus că recunoașterea hotărârii străine este supusă aceluiași reguli ca și recunoașterea pe cale principală, respectiv, printre altele, ca persoana să nu fi fost condamnată definitiv în România pentru aceeași faptă penală. Totodată, recunoașterea hotărârilor judecătorești străine se poate face numai în vederea producerii de consecințe juridice, altele decât executarea în regim de detenție a pedepsei, respectiv în vederea deducerii perioadei executate în detenție pe teritoriul altui stat, sub condiția ca pedeapsa să fi fost executată în întregime sau considerată ca fiind executată pe teritoriul statului străin.

În acest sens, s-a mai argumentat în opinia divergentă că sentința penală a statului austriac, a cărei recunoaștere s-a solicitat, nu este o sentință de condamnare, prin aceasta fiind doar recunoscută și adaptată, în Austria, pedeapsa de 7 ani închisoare aplicată de o instanță română

S-a susținut în opinia separată că în România condamnatul are de executat o pedeapsă de 7 ani, care, însă, se consideră executată în Austria. Ca urmare, dacă condamnatul nu ar mai fi săvârșit alte infracțiuni, la întoarcerea în România, pedeapsa de 7 ani nu ar mai putea fi pusă în executare, fiind executată integral în străinătate. Considerarea ca executată a pedepsei de 7 ani este astfel singurul efect pe teritoriul României al Sentinței străine prin care pedeapsa a fost adaptată la 5 ani.

Însă, în România, s-a mai arătat, nu se poate considera că persoana nu mai are condamnarea de 7 ani, aceasta producând, în continuare, consecințe juridice pe teritoriul României, sub aspectul angajării răspunderii penale a condamnatului în caz de contopire a pedepselor, termenului de reabilitare, etc. Ca de exemplu, termenul de reabilitare în România se calculează la pedeapsa de 7 ani, însă se are în vedere ca dată de executare, data când condamnatul a executat pedeapsa de 5 ani, în Austria.

S-a argumentat că executarea unei pedepse în străinătate nu are ca efect modificarea pedepsei aplicate în România, mai ales că o astfel de consecință este expres respinsă de legiuitor, în contextul în care legea stipulează clar că o Hotărâre judecătorească dată în alt stat membru al Uniunii Europene, nu va fi recunoscută și pusă în executare în România, atunci când persoana a fost condamnată definitiv în România pentru aceleași fapte penale (art. 163 din Legea nr. 302/2004, antereferit).

Dacă nu se poate recunoaște o hotărâre de condamnare din alt stat UE, atunci când persoana a fost condamnată definitiv în România pentru aceleași fapte penale, cu atât mai puțin se poate recunoaște o hotărâre de adaptare a unei hotărâri

de condamnare din România, pentru alte efect decât deducerea perioadelor executate în străinătate. Împrejurarea că se consideră executată pedeapsa de 7 ani aplicată prin Sentința penală nr. 125/PI, din 11.04.2012, pronunțată de Tribunalul Timiș și în România, urmare a executării a 5 ani în Austria de către condamnat, nu împiedică contopirea pedepsei de 7 ani cu alte pedepse aplicate condamnatului sau recunoscute pe teritoriul României; urmând a se scădea din pedeapsa rezultantă ce a executat condamnatul efectiv.

Prin acest demers, se mai arată că, nu s-ar naște o inechitate în sarcina condamnatului, procesul de contopire a pedepselor fiind unul legal, reglementat de art. 585 C.pr.pen. și art. 33 alin. (1) lit b) și art. 36 Cod penal din 1969, în cazul de față. Ca urmare a celor de mai sus, în procesul de contopire a pedepselor aplicate condamnatului se impune a se avea în vedere numai hotărârea de 7 ani închisoare aplicată în România și pedeapsa de 5 ani și 8 luni închisoare aplicată în Austria și recunoscută în România, din care urmează să se scadă, după recunoașterea pe cale incidentală a Sentinței penale nr. 24B1 27/14t a Landesgericht Wels, cei 5 ani executați în baza acestei sentințe, pentru că cei 5 ani s-au executat în aplicarea pedepsei din Sentința penală nr. 125/PI, din 11.04.2012, pronunțată de Tribunalul Timiș.

Opinia are la bază ideea conform căreia sentința austriacă poate fi recunoscută, exclusiv, în vederea deducerii perioadei executate în arest preventiv și detenție pe teritoriul statului străin, respectiv efectele acelei sentințe în România se vor produce numai sub aspectul perioadei executate în Austria, în baza acelei sentințe.

Se consideră, așadar, că sentința străină nu ar putea fi recunoscută și în vederea contopirii pedepsei așa cum a fost ea redusă, ci doar în vederea deducerii perioadei executate, la contopire ținându-se cont de pedeapsa pronunțată de instanța română. Statul român nu ar putea astfel să recunoască ceea ce el însuși, prin instanțele sale, a statuat.

6.2. Argumente în sensul recunoașterii și contopirii pedepsei, astfel cum aceasta a fost adaptată de statul străin

Considerăm, în acord cu opinia majoritară a instanței de control judiciar, în primul rând, că instanța română competentă poate recunoaște pe cale incidentală o sentință străină de adaptare a unei pedepse pronunțate de autoritățile române. Recunoaștere nu poate fi efectuată în vederea executării pedepsei, însă, aceasta își va produce eficiența referitor la alte instituții de drept penal, cum este cazul concursului de infracțiuni.

Apoi, în a doua etapă, apreciem că pedeapsa ce se va avea în vedere în operațiunea de contopire este cea adaptată și redusă de statul străin, ci nu pedeapsa originară, care nu mai poate produce niciun efect juridic.

În acest sens, credem că o parte a considerentelor Deciziei pronunțate⁵ de Înalta Curte de Casație și Justiție, pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, nr. 15/2015⁶ este edificatoare.

Instanța supremă a arătat, cu referire la cauza soluționată de CEDO Szabo c. Suediei⁷, că *„posibilitatea executării unei pedepse mai lungi în statul de executare față de statul emitent contrazice principiul cooperării internaționale în administrarea justiției, principiu reflectat de convențiile europene în discuție ce se bazează, în teorie, pe interesele persoanei condamnate; instanța nu exclude posibilitatea ca o încălcare flagrantă de facto a duratei pedepsei în statul de executare față de statul emitent să conducă la o violare a art. 5 din Convenție, angajând astfel răspunderea statului de executare.”*

Or, interpretând aceste argumente, credem că oferirea de efecte juridice pedepsei inițiale, mai întinse, chiar sub aspectul contopirii acesteia, însă, în privința unei pedepse ce nu mai poate fi integral executată, ar conduce la executarea, în statul român, a unei pedepse mai lungi decât cea stabilită de statul austriac.

Apoi, considerentele deciziei sus-amintite prezintă un alt argument pertinent în susținerea opiniei noastre, a imposibilității „reactivării” pedepsei aplicate de instanța română în vederea contopirii cu o alta.

Se arată astfel, că *„începerea executării pedepsei pe teritoriul României are ca efect renunțarea statului străin la executarea pe teritoriul acestuia. Renunțându-se la dreptul de a supune condamnatul la executarea pedepsei pe teritoriul statului străin, se renunță implicit și la recunoașterea acelor instituții accesorii executării pedepsei, cum ar fi liberarea condiționată (...).”*

Înlocuind statele la care se face referire, apare ca evident faptul că statul român a renunțat la executarea pe teritoriul său a pedepsei, a cărei executare a debutat în străinătate (fiind în realitate integral executată). Or, supunerea la executarea pedepsei nu poate fi privită distinct de alte instituții de drept penal ce-i dau acesteia eficiență, cum este liberarea condiționată în speța ce a generat dezlegarea de drept și cum este și contopirea pedepsei în speța prezentă.

A raționa altfel ar însemna, credem, a da o dublă valență pedepsei inițiale: pe de o parte, ea nu mai poate fi executată, însă, pe de altă parte, aceasta ar putea fi folosită în realizarea unei contopiri. Or, contopirea nu este altceva decât conferirea de efecte juridice unei pedepse, prin executarea sa sau prin executarea unei părți ce constituie sporul atașat alteia.

⁵ Curtea a stabilit că *„după transferarea persoanei condamnate de autoritățile judiciare străine, în vederea continuării executării pedepsei în România, durata de pedeapsă considerată ca executată de statul de condamnare pe baza muncii prestate și a bunei conduite, acordată ca beneficiu în favoarea persoanei condamnate, de autoritatea judiciară străină, nu trebuie scăzută din pedeapsa ce se execută în România.”*

⁶ Publicată în Monitorul Oficial nr. 455 din 24 iunie 2015.

⁷ CEDO, Szabo c. Suediei, cererea 28578/03.

Un alt argument normativ, de această dată la nivel comunitar european, este Decizia-Cadru 2008/909/JAI a Consiliului UE⁸. Adoptat cu scopul intensificării cooperării între statele membre în materia recunoașterii reciproce a sentințelor penale și a transferului persoanelor condamnate, actul prevede, în primul rând cu privire la adaptarea pedepselor, că:

„Art. 8: (3) în cazul în care pedeapsa este incompatibilă cu legislația statului de executare în ceea ce privește natura acesteia, autoritatea competentă din statul de executare poate decide să o adapteze la pedeapsa sau măsura prevăzută pentru infracțiuni similare în legislația sa. O astfel de pedeapsă sau măsură trebuie să corespundă cât mai îndeaproape posibil sancțiunii pronunțate în statul emitent și, prin urmare, pedeapsa nu poate fi transformată într-o sancțiune pecuniară.

(4) Sancțiunea adaptată nu este, prin natura sau durata sa, mai dură decât sancțiunea pronunțată în statul emitent.”

Apoi, art. 22 din documentul comunitar nu mai permite executarea pedepsei în statul emitent, statul român în speță:

„(1) Sub rezerva alineatului (2), statul emitent nu poate proceda la executarea pedepsei după ce executarea acesteia a început în statul de executare.

(2) Dreptul de a executa sentința revine statului emitent din momentul în care este informat de către statul de executare cu privire la neexecutarea parțială a pedepsei în conformitate cu articolul 21 litera h)- (evadarea, n.n.).”

În ceea ce privesc argumentele însușite de majoritatea membrilor completului de divergență, s-a apreciat că a accepta o contopire a pedepsei neexecutate cu pedeapsa originară de 7 ani, pronunțată de statul român și adaptată ulterior, este o opinie eronată, lipsită de fundament legal.

Curtea, cu opinia majoritară a membrilor completului de judecată, apreciază că o astfel de soluție, practic una de reînviere a pedepsei de 7 ani închisoare aplicată inițial de Tribunalul Timiș încalcă dispozițiile comunitare privind recunoașterea reciprocă, între statele UE a hotărârilor judecătorești în materie penală.

Instanța a reamintit dispozițiile art. 22 din Decizia-Cadru 2008/909/JAI privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești în materie penală care impun pedepse sau măsuri privative de libertate în scopul executării lor în Uniunea Europeană, prin care statul emitent nu mai poate proceda la executarea pedepsei după ce executarea acesteia a început în statul de executare, statul emitent dobândind, din nou, dreptul de a executa sentința de condamnare doar dacă este informat de statul de executare cu privire la neexecutarea parțială a pedepsei, ca urmare a evadării persoanei condamnate.

⁸ DECIZIA-CADRU 2008/909/JAI A CONSILIULUI din 27 noiembrie 2008 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești în materie penală care impun pedepse sau măsuri privative de libertate în scopul executării lor în Uniunea Europeană, Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 327/27 din 5.12.2008.

Prin urmare, se mai arată, prin preluarea executării pedepsei de 7 ani aplicată de Tribunalul Timiș, pedeapsă ce a fost adaptată și executată integral în Austria, că statul român nu mai are dreptul de a solicita executarea diferenței de 2 ani închisoare, pedeapsa de 7 ani închisoare fiind considerată executată în modalitatea adaptată de autoritățile judiciare din Austria.

În același sens, mai arată completul, pot fi observate și dispozițiile art. 3 alin. (3) din Decizia-Cadru nr.2008/675/JAI⁹, în conformitate cu care luarea în considerare a condamnărilor anterioare pronunțate în alte state membre nu are efectul de a influența, de a revoca sau revizui condamnărilor anterioare sau orice hotărâri referitoare la executarea lor luate de către statul membru în care se desfășoară noul proces.

Prin urmare, s-a concluzionat, luând în considerare Hotărârea Tribunalului din Wels, că instanța română, în fața căreia se desfășoară procedura de contopire a pedepselor, nu poate influența, revoca sau revizui hotărârea instanței din Austria privind executarea pedepsei recunoscută și executată la solicitarea statului român.

Pentru aceste considerente, Curtea, cu opinie majoritară, a apreciat că prin recunoașterea, pe cale incidentală, a hotărârii pronunțate de Tribunalul din Wels, în vederea producerii altor efecte decât executarea pedepsei, nu poate fi „reînviată” hotărârea de condamnare pronunțată de Tribunalul Timiș, hotărârea de contopire pronunțată de prima instanță fiind temeinică și legală.

7. Concluzii

Prezentul studiu are caracteristicile prezentării și sintetizării unei soluții jurisprudențiale, însă credem că deopotrivă el este o contribuție teoretică adusă într-o materie de actualitate.

Combinând dispoziții de drept intern, drept străin, de drept comunitar și convențional, credem că speța prezentată prezintă unele particularități ce au făcut ca aceasta să se preteze pentru abordarea teoretică pe care am încercat să o realizăm.

Noutatea și caracterul complex al problemelor de drept pe care le generează, cu argumente nu lipsite de o anumită relevanță și ale opiniei separate, situația juridică expusă ne învederează limitele cooperării judiciare în materie penală, în care unele situații practice depășesc cadrul normativ, nefiind anticipate de legiuitor. Iar în aceste cazuri este menirea practicienilor ca, prin interpretarea textelor de lege, să deceleze soluția echitabilă.

⁹ Decizia-Cadru nr.2008/675/JAI privind luarea în considerare a condamnărilor în statele membre ale Uniunii Europene în cadrul unui nou proces penal, Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 220/32 din 15.08.2008.